

สมรรถนะผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร
Administrator Competencies and Quality of Education in School
under the Secondary Educational Service Area Office
Suratthani, Chumphon

¹จิรวรรณ เอกวรรณัง และ ²สงวน อินทร์รักษ์

¹Jirawan Akewannung and ²Sangaun Inrak

^{1,2}คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศิลปากร

^{1,2}Faculty of Education, Silpakorn University

¹Corresponding Author's Email: akewannung_j@silpakorn.edu

Received April 8, 2025; Revised April 19, 2025; Accepted: August 24, 2025

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร 2) คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร โดยใช้สถานศึกษาเป็นหน่วยวิเคราะห์ รูปแบบที่ใช้ในการวิจัยเชิงพรรณนา กลุ่มตัวอย่างเป็นสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร จำนวน 59 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 2 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและครู รวมทั้งสิ้นจำนวน 118 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น สถิติที่ใช้ คือ ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ ผลการวิจัย พบว่า 1. สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) สมรรถนะหลัก และ 2) สมรรถนะประจำสายงาน 2. คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน และอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน เรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) กระบวนการบริหารและการจัดการ และ 3) คุณภาพของผู้เรียน 3. สมรรถนะผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร โดยมีความสัมพันธ์กันในลักษณะคล้อยตามกันอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: สมรรถนะผู้บริหาร; คุณภาพการศึกษา; มัธยมศึกษา; สุราษฎร์ธานี; ชุมพร

Abstract

The purposes of this research were to determine 1) Administrator competencies under the Secondary Educational Service Area Office Suratthani Chumphon 2) Quality of education in school under the Secondary Educational Service Area Office Suratthani Chumphon and 3) The relationship between administrator competencies and quality of education in school under the Secondary Educational Service Area Office Suratthani Chumphon. The design used in the descriptive research. The sample of this research were 59 schools under the Secondary Educational Service Area Office Suratthani Chumphon. The respondents in each school consisted of 2 persons: school director and teacher with the total of 118. The research instrument was an opinionnaire. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation and Pearson's product-moment correlation coefficient. The findings revealed as follows: 1. Administrator competencies under the Secondary Educational Service Area Office Suratthani Chumphon as a whole and each aspect, were at a high level. The arithmetic mean ranking from the highest to the lowest were as follows: 1) core competencies and 2) functional competencies. 2. Quality of education in school under the Secondary Educational Service Area Office Suratthani Chumphon as a whole was at a high level. When considered in each aspect, it was found 1 aspect was at the highest level and 2 aspects were at high level. The arithmetic mean ranking from the highest to the lowest were as follows: 1) learner centered approach process 2) management process and 3) quality of student. 3. There was significant relationship between administrator competencies and quality of education in school under the Secondary Educational Service Area Office Suratthani Chumphon were high correlation at .01 significant level.

Keywords: Administrator competencies; Quality of education; the Secondary Education; Suratthani; Chumphon

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน ในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการกำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล และแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 ได้วางกรอบเป้าหมายและทิศทางการจัดการศึกษาของประเทศ โดยมุ่งจัดการศึกษาให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคในการศึกษาที่มีคุณภาพ พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ พัฒนาคณา

ให้มีสมรรถนะในการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศ โดยยึดหลักสำคัญในการบริหารและจัดการศึกษาประกอบด้วย หลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All) หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียมและทั่วถึง (Inclusive Education) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) และหลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม (All for Education) อีกทั้งยึดตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs 2030) ประเด็นภายในประเทศ (Local Issues) อาทิ คุณภาพของคนทุกช่วงวัย การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรของประเทศ ความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้ และวิกฤตด้านสิ่งแวดล้อม ประกอบกับยุทธศาสตร์ที่ 3 ของแผนการศึกษาแห่งชาติ ด้านการพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้มีเป้าหมายให้ผู้เรียนมีทักษะและคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองไทยที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะความรู้ความสามารถ และสมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษา มาตรฐานวิชาชีพ สถานศึกษาทุกระดับสามารถจัดกิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพตามหลักสูตร โดยมีแหล่งเรียนรู้ สื่อ ตำรา และนวัตกรรมที่ได้มาตรฐานและเข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลา พร้อมทั้งมีระบบติดตามและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนพัฒนาคุณภาพชีวิตได้เต็มศักยภาพ มีระบบการผลิตครูอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาได้มาตรฐานระดับสากล ครูอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐาน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) โดยมีสถานศึกษา เป็นองค์กรทางการศึกษาที่สำคัญระดับฐานล่างต่อการดำเนินบทบาทภารกิจการสร้างสรรค ก่อให้เกิดผลผลิตทางการศึกษา ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาจะเป็นกลไกสำคัญที่จะนำความสำเร็จ และเสริมสร้างคุณภาพทางการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นภายในองค์กรนั้น ๆ การสร้างคุณภาพในสถานศึกษาจะก่อให้เกิดความเชื่อมั่น ความมั่นใจ เกิดขึ้นกับผู้รับบริการทั้งนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมส่วนรวม สถานศึกษาที่มีคุณภาพเชิงบริหารจัดการย่อมก่อให้เกิดมิติแห่งความเป็นเลิศในระบบการจัดการศึกษายุคใหม่ จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีปัจจัยและองค์ประกอบเสริมที่หลากหลายเข้ามาช่วยดำเนินการ เพื่อส่งผลต่อความสำเร็จขององค์กรได้ในที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความสำคัญยิ่งที่ต้องกำหนดยุทธศาสตร์การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการองค์การซึ่งหมายถึงสถานศึกษา ให้มีคุณภาพก้าวสู่ความเป็นเลิศได้ต่อไปในอนาคต (จิณฉัตร ปะโคทัง, 2561) ดังนั้น สถานศึกษาที่มีผู้บริหารที่มีสมรรถนะสูงย่อมพัฒนาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จ บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ สมรรถนะการบริหารจึงเป็นส่วนหนึ่งของพฤติกรรมกรรมการบริหารที่มีความสำคัญยิ่งเพราะเป็นเครื่องชี้วัดคุณภาพของผู้บริหารว่ามีความสามารถหรือมีสมรรถนะในการบริหารองค์การ ซึ่งการบริหารงานของสถานศึกษาจะเกิดประสิทธิผลขึ้นอยู่กับสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสำคัญ

นอกจากผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่จะส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษา อาจมีสาเหตุมาจากหลายประการและที่สำคัญประการหนึ่งคือ การจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและตามความถนัดของผู้เรียน ที่สอดคล้องกับกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ซึ่งกำหนดว่า สถานศึกษาเป็นผู้จัดทำมีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา (การประเมินตนเอง) โดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของแต่ละระดับและประเภท

การศึกษา พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาเพื่อนำไปสู่กรอบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามบริบทระดับและประเภทการศึกษาของสถานศึกษา และให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ทำหน้าที่ประเมินคุณภาพภายนอกตามรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาและประเด็นอื่น ๆ ผ่านหน่วยงานต้นสังกัด โดยมุ่งหมายให้เป็นการประเมินเพื่อพัฒนา นำไปสู่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ขึ้นกับผู้เรียนทั้งในระหว่างที่กำลังศึกษาและเพื่อวางรากฐานให้ผู้เรียนในระหว่างที่กำลังศึกษาเพื่อให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์หลังจากสำเร็จการศึกษา ซึ่งถือเป็นคุณลักษณะของคนไทย 4.0 ที่สามารถสร้างความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน ให้กับประเทศ แนวทางในการจัดการศึกษาเหล่านี้มุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา อันนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษาของประเทศต่อไป (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562) ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องแสดงบทบาทความเป็นผู้นำที่มีสมรรถนะสูง คือ โดยการใช้ความรู้ความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะที่จำเป็นในการบริหารงานให้ประสบความสำเร็จและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพสูงกว่าเดิม ซึ่งหมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีการพัฒนาตนเองให้มีสมรรถนะในการปฏิบัติงานสูงขึ้น ตามระดับการปฏิบัติที่คาดหวังตามตำแหน่งและวิทยฐานะ (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, 2564)

จากผลการศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการในการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร พบว่า ประเด็นที่ 1) ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570) และแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ในส่วนของกลยุทธ์ มาตรการ แนวทางการดำเนินงาน เป้าประสงค์ และตัวชี้วัดการดำเนินงานที่ยังไม่บรรลุเป้าหมาย 2) ด้านการพิจารณาจัดงบประมาณ งบลงทุนค่าครุภัณฑ์ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง ประจำปีของสถานศึกษาในสังกัดไม่สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมาย 3) ด้านการวางแผนอัตรากำลังของสถานศึกษา มีข้อจำกัดในการดำเนินงานด้านการพิจารณาจัดสรรอัตรากำลังให้โรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งมีครูเกินเกณฑ์ แต่ครูมีไม่ครบวิชาเอก 4) ด้านการดำเนินการรับนักเรียนประจำปีของสถานศึกษาในสังกัด ซึ่งพบปัญหาในการดำเนินงานรับนักเรียนที่ขัดกับนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ 5) ด้านการวางแผนการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลและนิเทศการศึกษา โดยมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของหน่วยงานและสถานศึกษา พบปัญหาเกี่ยวกับการบริหารวิชาการและการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของหน่วยงาน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร , 2566) อีกทั้งผลการสังเคราะห์ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) จำนวน 66 แห่ง ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ประจำปีการศึกษา 2565 พบว่าสถานศึกษายังมีจุดที่ควรพัฒนาในมาตรฐานที่ 1 คุณภาพผู้เรียน จุดที่ควรพัฒนามากที่สุดคือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา ร้อยละ 60.6 รองลงมา ความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิด คำนวณ ร้อยละ 39.39 และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดวิจารณ์ ญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแก้ปัญหา ร้อยละ 25.75 ตามลำดับ ส่วนจุดที่ควรพัฒนาน้อยที่สุดคือ การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลายและสุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคม ร้อยละ 1.51 มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ จุดที่ควรพัฒนามากที่สุดคือ ระบบบริหารและการจัดการคุณภาพของสถานศึกษา

ร้อยละ 66.66 รองลงมา การจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ ร้อยละ 34.84 และการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ ร้อยละ 10.6 ตามลำดับ ส่วนจุดที่ควรพัฒนาน้อยที่สุดคือ การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ ร้อยละ 10.6 และ มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จุดที่ควรพัฒนามากที่สุดคือ จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ และการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ร้อยละ 43.93 รองลงมา การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ ร้อยละ 34.84 และการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ร้อยละ 13.63 ตามลำดับ ส่วนจุดที่ควรพัฒนาน้อยที่สุดคือ ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบและนำผลมาพัฒนาผู้เรียน ร้อยละ 10.6 และจากผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพและโอกาสในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาของกลุ่มสถานศึกษาที่มีความพร้อมด้านกายภาพ บุคลากรได้รับการพัฒนาตนเองและมีเพียงพอและได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารหน่วยงานภายนอกเพียงพอ มีกระบวนการบริหารและจัดการและกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่มีประสิทธิภาพ แต่คุณภาพของผู้เรียนตามมาตรฐานที่ 1 พบว่า ในด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียนการสื่อสาร การคิดคำนวณ ไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร, 2566)

ดังนั้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ ในการพัฒนาผู้เรียนและพัฒนากิจการสู่คุณภาพได้นั้น ต้องอาศัยผู้บริหารสถานศึกษาที่มีสมรรถนะที่จำเป็นในการประกอบวิชาชีพเป็นสำคัญ ในการส่งเสริม สนับสนุนการบริหารจัดการศึกษาในลักษณะต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง มุ่งเน้นที่การจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ตรวจสอบได้ และมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นอีกหนึ่งปัจจัยและเงื่อนไขที่จะขับเคลื่อนไปสู่ความสำเร็จของสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ตระหนักเห็นถึงความสำคัญของสมรรถนะผู้บริหารและคุณภาพการศึกษา ซึ่งมีความสัมพันธ์กับการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้เกิดคุณภาพ จึงสนใจที่จะศึกษาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ทั้งนี้เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งมีผู้เรียนเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อทราบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร
2. เพื่อทราบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร
3. เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

ระเบียบวิธีวิจัย

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ที่มีแผนแบบของการวิจัยลักษณะเป็นแบบกลุ่มตัวอย่างเดียว โดยศึกษาสภาพการณ์ไม่มีการทดลอง ประกอบด้วย

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร จำนวน 66 แห่ง ได้แก่ สถานศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 44 แห่ง และสถานศึกษาในจังหวัดชุมพร จำนวน 22 แห่ง 2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร จำนวน 59 แห่ง ที่ได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางประมาณการขนาดตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Kreicic and Morgan) และใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งประเภท จำแนกตามจังหวัด (Kreicic and Morgan, 1970) 3) ผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 2 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน และครู จำนวน 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น จำนวน 118 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามแนวคิดของสำนักทดสอบทางการศึกษา จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) เพื่อสอบถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามแนวคิดของสำนักทดสอบทางการศึกษา โดยแบบสอบถามตอนที่ 2 และ 3 เป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของลิเคิร์ต (Likert) (Likert, 1961)

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการวิจัยตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรมและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และนำผลการศึกษา มาสร้างและปรับปรุงพัฒนาเครื่องมือ ภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ขั้นตอนที่ 2 ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน พิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหา กับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ด้วยการหาดัชนีความสอดคล้องโดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence) โดยใช้เกณฑ์ ค่า IOC มากกว่า 0.5 ขึ้นไป ซึ่งผลการวิเคราะห์ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80 – 1

ขั้นตอนที่ 3 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 แห่ง จำนวน 30 ฉบับ

ขั้นตอนที่ 4 หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาโดยใช้วิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient)

ที่มีค่า 0.7 ขึ้นไป ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา คือ 0.977 ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา คือ 0.956 และได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ คือ 0.977 (Cronbach, 1990) ขั้นตอนที่ 5 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปเก็บข้อมูลกับสถานศึกษากลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล จากการทำแบบสอบถามของผู้ให้ข้อมูลในสถานศึกษากลุ่มตัวอย่าง ซึ่งผู้วิจัยได้จัดทำหนังสือต่อภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อขอความร่วมมือไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร แจ้งไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างช่วยอนุเคราะห์ให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูเป็นผู้ให้ข้อมูลแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและติดตามรวบรวมแบบสอบถามคืนจากสถานศึกษาโดยส่งแบบสอบถามผ่านระบบ E-Office ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร และส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ พร้อมแนบ QR Code แบบสอบถามออนไลน์ (Google Form) โดยส่งกลับคืนให้ผู้วิจัยโดยตรง

4. สถิติที่ใช้ในการวิจัย เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้สถิติสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์เกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ คือ ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

4.2 การวิเคราะห์เกี่ยวกับสมรรถนะผู้บริหารและคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สถิติที่ใช้ คือ มัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำค่ามัชฌิมเลขคณิตไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ โดยเกณฑ์การแปลความหมายของคะแนน ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ในการวิเคราะห์ตามแนวคิดของเบส (Best) (Best and Kahn, 2016)

4.3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ใช้การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product-moment correlation coefficient) แล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวความคิดของฮิงเคิล และคณะ (Hinkle et al., 2002)

ผลการศึกษา

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) สมรรถนะหลัก และ 2) สมรรถนะประจำสายงาน สมรรถนะหลักผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ 2) การพัฒนาตนเอง 3) การทำงานเป็นทีม และ 4) การบริการที่ดี สมรรถนะประจำสายงานผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจาก

มากไปน้อย ดังนี้ 1) การมีวิสัยทัศน์ 2) การพัฒนาศักยภาพบุคลากร 3) การสื่อสารและการจูงใจ และ 4) การวิเคราะห์และสังเคราะห์ รายละเอียดตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร โดยภาพรวม

(n = 54)

ด้าน	สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1	สมรรถนะหลัก (X_1)	4.26	0.48	มาก
1.1	การมุ่งผลสัมฤทธิ์ ($X_{1.1}$)	4.31	0.53	มาก
1.2	การบริการที่ดี ($X_{1.2}$)	4.19	0.63	มาก
1.3	การพัฒนาตนเอง ($X_{1.3}$)	4.27	0.52	มาก
1.4	การทำงานเป็นทีม ($X_{1.4}$)	4.26	0.59	มาก
2	สมรรถนะประจำสายงาน (X_2)	4.26	0.52	มาก
2.1	การวิเคราะห์และสังเคราะห์ ($X_{2.1}$)	4.13	0.58	มาก
2.2	การสื่อสารและการจูงใจ ($X_{2.2}$)	4.23	0.62	มาก
2.3	การพัฒนาศักยภาพบุคลากร ($X_{2.3}$)	4.32	0.59	มาก
2.4	การมีวิสัยทัศน์ ($X_{2.4}$)	4.34	0.59	มาก
รวม (X_{tot})		4.26	0.48	มาก

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) กระบวนการบริหารและการจัดการ และ 3) คุณภาพของผู้เรียน รายละเอียดตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร โดยภาพรวม

(n = 54)

ด้าน	คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1	คุณภาพของผู้เรียน (Y_1)	4.39	0.21	มาก
2	กระบวนการบริหารและการจัดการ (Y_2)	4.42	0.21	มาก
3	กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Y_3)	4.50	0.24	มากที่สุด
รวม (Y_{tot})		4.43	0.18	มาก

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 สมรรถนะผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในลักษณะคล้อยตามกันอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สมรรถนะหลักผู้บริหารมี

ความสัมพันธ์กับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาด้านคุณภาพของผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร โดยมีความสัมพันธ์กันในลักษณะคล้ายตามกันอยู่ใน ระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สมรรถนะประจำสายงานผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับ คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร โดยมีความสัมพันธ์กันในลักษณะ คล้ายตามกันอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รายละเอียดตามตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

(n = 54)

คุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษา สมรรถนะผู้บริหาร	คุณภาพของผู้เรียน (Y ₁)	กระบวนการบริหารและ การจัดการ (Y ₂)	กระบวนการจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ (Y ₃)	ภาพรวม (Y _{tot})
สมรรถนะหลัก (X₁)	.803**	.560**	.612**	.794**
การมุ่งผลสัมฤทธิ์ (X _{1.1})	.610**	.268**	.464**	.541**
การบริการที่ดี (X _{1.2})	.743**	.512**	.552**	.728**
การพัฒนาตนเอง (X _{1.3})	.727**	.477**	.543**	.704**
การทำงานเป็นทีม (X _{1.4})	.629**	.613**	.505**	.700**
สมรรถนะประจำสายงาน (X₂)	.672**	.662**	.757**	.822**
การวิเคราะห์และสังเคราะห์ (X _{2.1})	.589**	.620**	.617**	.720**
การสื่อสารและการจูงใจ (X _{2.2})	.577**	.690**	.603**	.738**
การพัฒนาศักยภาพบุคลากร (X _{2.3})	.655**	.513**	.770**	.759**
การมีวิสัยทัศน์ (X _{2.4})	.554**	.512**	.682**	.682**
ภาพรวม (X_{tot})	.773**	.645**	.723**	.850**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

1. สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร อยู่ ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ ผ่านการคัดเลือกเพื่อบรรจุ และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ได้รับการอบรมพัฒนาสมรรถนะเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ เจตคติที่ดี

คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพที่เหมาะสมอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนได้รับการประเมินสัมฤทธิ์ผลการปฏิบัติงานในหน้าที่ตามระดับการปฏิบัติที่คาดหวังตามตำแหน่งและวิทยฐานะ จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษามีสมรรถนะอยู่ในระดับมาก ในด้านการมีวิสัยทัศน์ การพัฒนาศักยภาพบุคลากร การมุ่งผลสัมฤทธิ์ การพัฒนาตนเอง รวมไปถึงการทำงานเป็นทีม การสื่อสารและการจูงใจ การบริการที่ดี และการวิเคราะห์และสังเคราะห์ ส่งผลทำให้การบริหารงานตามภารกิจและนโยบายของผู้บริหารสถานศึกษาประสบความสำเร็จและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปญญญา บุญผ่อง ได้วิจัย เรื่อง “การศึกษาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง” ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ปญญญา บุญผ่อง, 2566) และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุชาติ สว่างกุล ได้วิจัย เรื่อง “การศึกษาสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเมืองเกษปทุม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด” ผลการวิจัยพบว่า มีระดับสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารในสหวิทยาเขตเมืองเกษปทุม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านทั้งสมรรถนะหลักและสมรรถนะประจำสายงาน (สุชาติ สว่างกุล, 2566)

2. คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ว่าคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพรอยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมและสนับสนุนการขับเคลื่อนการดำเนินการตามนโยบายและจุดเน้นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร สู่การปฏิบัติของสถานศึกษานั้นให้สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ในด้านคุณภาพของผู้เรียน ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ และด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีการกำหนดภารกิจของสถานศึกษาที่ชัดเจน มีการกำกับติดตามงานสม่ำเสมอ สร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา บ้าน และชุมชน เกิดความใกล้ชิดและไว้วางใจกัน มีการตั้งความคาดหวังของผลสำเร็จไว้สูงขึ้น มีความเป็นผู้นำด้านการจัดการเรียนรู้อย่างมืออาชีพ ทั้งครูและผู้บริหารสถานศึกษา มีการสร้างโอกาสในการเรียนรู้และให้เวลาผู้เรียนในการปฏิบัติกิจกรรมที่ถนัดและชื่นชอบในรูปแบบการทำงานกลุ่มมากขึ้น จัดสิ่งแวดล้อมที่จำเป็นต่อการเรียนรู้อย่างมีระเบียบ และปลอดภัย มีการจัดหลักสูตรที่สอดคล้องกับเป้าหมาย ใช้กลวิธีในการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย จัดการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ กระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ จัดบรรยากาศที่ส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการ พัฒนางานอยู่บนพื้นฐานของการวิจัย ใช้แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่อย่างเต็มที่และวางแผนงานอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลทำให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กิตติยา พิลาจันทร์ ได้วิจัย เรื่อง “การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความร่วมมือในการบริหารสถานศึกษาของครูผู้สอนกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20” ผลการวิจัยพบว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน โดยมาตรฐานที่มีระดับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสูงสุด คือ มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียน

การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รองลงมา คือ กระบวนการบริหารและการจัดการ และมาตรฐานที่มีระดับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาต่ำสุด คือ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน (กิตติยา พิลาจันทร์, 2563) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลิตา สุวรรณโกศัย ได้วิจัย เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาในสถานการณ์ฉุกเฉินในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในนทบุรี” พบว่า ด้านคุณภาพการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาในสถานการณ์ฉุกเฉินในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในนทบุรีอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด พบว่า ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา รองลงมาคือ ด้านคุณภาพของผู้เรียน และด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามลำดับ (ชลิตา สุวรรณโกศัย, 2566)

3. สมรรถนะผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในลักษณะคล้ายตามกันอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า สมรรถนะผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร มีความสัมพันธ์กัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร มีความสามารถในการกำหนดวิสัยทัศน์ให้สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร อย่างเป็นรูปธรรมและเป็นที่ยอมรับ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถนำนวัตกรรม ทางเลือกใหม่ ๆ มาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของงาน และให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศักยภาพผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อพัฒนาตนเองและพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ที่สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากสื่อที่หลากหลาย ด้วยการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยผ่านกระบวนการคิด และปฏิบัติจริง มีการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ โดยใช้เครื่องมือและวิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ โดยการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและทางสังคมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้และมีความปลอดภัย จัดหา พัฒนาและบริการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ในการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับของสถานศึกษา รวมถึงการมีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างทั่วถึงผู้เรียนจึงสามารถอยู่ร่วมกับคนอื่นอย่างมีความสุข เข้าใจผู้อื่น มีความสามารถในการคิดพิจารณาอย่างรอบคอบ โดยใช้เหตุผลประกอบการตัดสินใจมีทักษะสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงานอย่างสร้างสรรค์และมีคุณธรรม ซึ่งเป็นผลมาจากการที่ผู้บริหารสถานศึกษาได้แสดงบทบาทความเป็นผู้นำที่มีสมรรถนะสูงสามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาไปสู่เป้าหมาย จึงเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้สมรรถนะผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลลนา วิชัยขัทคะ ได้วิจัย เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับกระบวนการบริหารและการจัดการคุณภาพของสถานศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน” ผลการวิจัยพบว่า

ระดับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ระดับกระบวนการบริหารและการจัดการคุณภาพของสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับกระบวนการบริหารและการจัดการคุณภาพของสถานศึกษา โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (กลนา วิชัยชิตะ, 2563) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัชร อรุณโน ได้วิจัย เรื่อง “สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี” ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานีมีความสัมพันธ์กัน (วัชร อรุณโน, 2566)

องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย สมรรถนะหลักและสมรรถนะประจำสายงาน คือ 1) สมรรถนะหลัก ประกอบด้วย 4 สมรรถนะย่อย ได้แก่ 1. การมุ่งผลสัมฤทธิ์ 2. การบริการที่ดี 3. การพัฒนาตนเอง 4. การทำงานเป็นทีม และ 2) สมรรถนะประจำสายงาน ประกอบด้วย 4 สมรรถนะย่อย ได้แก่ 1. การวิเคราะห์และสังเคราะห์ 2. การสื่อสารและการจูงใจ 3. การพัฒนาศักยภาพบุคลากร และ 4. การมีวิสัยทัศน์ ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 ซึ่งประกอบด้วย 3 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ และมาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา

บทสรุป

สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งสมรรถนะหลักและสมรรถนะประจำสายงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ส่วนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสมรรถนะผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร โดยมีความสัมพันธ์กันในลักษณะคล้อยตามกันอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. หน่วยงานต้นสังกัดควรส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจหลักการบริหาร สามารถกำหนดวิสัยทัศน์ ทิศทาง หรือแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาที่เป็นรูปธรรม เป็นที่ยอมรับ และเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ สนับสนุนในการสร้างค่านิยม และวัฒนธรรมเชิงบวก ในการปฏิบัติงาน ร่วมกันของสถานศึกษา เพื่อขับเคลื่อนสถานศึกษาให้ไปในทิศทางเดียวกันตามนโยบายของต้นสังกัด
2. หน่วยงานต้นสังกัดควรส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความมุ่งมั่น ตั้งใจ ในปฏิบัติงาน และการพัฒนาผลงานให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง นำนวัตกรรม ทางเลือกใหม่ๆ มาใช้เพื่อขับเคลื่อน การปฏิรูปการศึกษาในระดับสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
3. หน่วยงานต้นสังกัดควรส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง สร้าง โอกาสให้ผู้เรียนได้แสวงความรู้ด้วยตนเอง ได้เรียนรู้โดยผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง สามารถ นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตเพื่อศึกษาต่อและประกอบอาชีพ จึงส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ อย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ควรมีการศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในแต่ละด้าน เพื่อเป็น แนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนา ประสิทธิภาพในการบริหารงาน ที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายต่อไป
2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางใน การพัฒนาสถานศึกษาให้เกิดคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและความคาดหวังของผู้ที่เกี่ยวข้อง ต่อไป
3. ควรมีการศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทาง ดำเนินงานสำหรับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และการเตรียมการรองรับการประเมิน คุณภาพภายนอกในรอบถัดไปของสถานศึกษา ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่ได้กำหนดไว้

เอกสารอ้างอิง

- กิตติยา พิลานันท์. (2563). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของครูผู้สอนกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20. *วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล*, 6(2), 52.
- จิณณวัตร ปะโคพัง. (2561). *ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ*. อุบลราชธานี: ศิริธรรมออฟเซต.
- ชลิดา สุวรรณโกศัย. (2566). ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาในสถานการณ์ฉุกเฉินในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี. *วารสารนวัตกรรมการบริหารการศึกษา*, 2(4), 1.
- ปฎิญา บุญผ่อง. (2566). การศึกษาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง. *วารสารวิชาการสถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ*, 9(2), 41.
- ลลนา วิชัยชิตะ. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับกระบวนการบริหารและการจัดการคุณภาพของสถานศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4. *วารสารนาบุตรปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช*, 12(3), 60.
- วัชร อรุณ. (2566). สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี. *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์*, 8(1), 713-714.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร. (2566). *รายงานกระบวนการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร พ.ศ. 2566*. สุราษฎร์ธานี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร. (2566). *รายงานสังเคราะห์ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR)*. สุราษฎร์ธานี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2564). *คู่มือการดำเนินงานหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579*. กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). *มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561*. นนทบุรี: 21 เซ็นจูรี่.
- สุชาติ สว่างกุล. (2566). การศึกษาสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเมืองเกษปทุมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด. *วารสารการบริหารการศึกษา มมร. วิทยาเขตร้อยเอ็ด*, 3(2), 16-22.

Best, J. W., and Kahn, J. V. (2016). *Research in Education* (4th ed.). Englewood cliffs: Prentice Hall, Inc.

Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of Psychological Testing* (5th ed.). New York: Harpercollin College Div.

Hinkle, D.E., et al. (2002). *Applied Statistics for the Behavioral Sciences* (5th ed.). New York: Houghton Mifflin.

Krejcie, R. V., and Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size For Research Activities. *Education and Psychological Measurement*, 30(3), 608.

Likert R. (1961). *New Pattern of Management*. New York: McGraw-Hill.